

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM

DORADZTWA ZAWODOWEGO

W Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Krynicach

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Krynicach

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego został napisany w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego oraz na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669) oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r (poz.325).

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.

WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę, szkoła realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie, działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji na każdy rok szkolny.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego obejmuje celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę, podlegające wewnętrznej ewaluacji. Dla działań tych – zaplanowanych na cały cykl kształcenia – zostają określone adresaci, realizatorzy oraz partnerzy. WSDZ jest częścią planu wychowawczego szkoły i jest włączony do Statutu szkoły. Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej i przedszkolu są kierowane do trzech grup adresatów:

- **uczniów,**
- **rodziców,**
- **nauczycieli.**

1. Ocena zapotrzebowania na WSDZ w szkole podstawowej

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie. Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego dzięki zaangażowaniu wszystkich osób realizujących zadania z doradztwa zawodowego daje wymagany efekt. Przygotowany dokument WSDZ zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole.

2. Założenia i cele WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
 - na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
 - na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny, aktywność własna jednostki.
-
- Celem preorientacji zawodowej **w przedszkolu** jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.
 - Celem orientacji zawodowej **w klasach I–III** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
 - Celem orientacji zawodowej **w klasach IV–VI** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
 - Celem doradztwa zawodowego **w klasach VII–VIII** szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. Działania związane z doradztwem zawodowym.

a) *kierowane do uczniów:*

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- - zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;

- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. „Zawodowy strzał w 10! – wybierz swoją przyszłość”;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

b) kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

c) kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

4. Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

a) podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;

b) podczas:

- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – między innymi na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);

c) podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

5. Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym.

W szkole podstawowej i przedszkolu w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy).

a) zakres działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym. Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali gazetki lub kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

6. Sojusznicy – sieć współpracy.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkoły stanowi:

- poradnia psychologiczno-pedagogiczna,
- biblioteka pedagogiczna,
- urząd pracy,
- organizacje pozarządowe,
- ośrodek doskonalenia nauczycieli,
- Mobilne Centra Informacji Zawodowej,
- LKO – „Zawodowy strzał w 10! – wybierz swoją przyszłość”,
- Zakłady pracy – RST Roztocze.

Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

7. Przewidywane efekty

a) dla uczniów i rodziców:

- Dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców;
- Świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- Wyposażenie uczniów w odpowiednie postawy, nawyki, umiejętności i wiedzę do podejmowania aktywności zawodowej;
- Mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia do nauki i pracy;
- Pomoc rodzinie w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci

b) dla szkoły:

- realizacja zobowiązań wynikających z zapisów zawartym w statucie szkoły,
- zapewnienie ciągłości działań orientacyjno – doradczych szkoły i koordynacji zadań wynikających z programu wychowawczego szkoły,
- utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej np. kącik w bibliotece szkolnej, tablica informacyjna oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.

Utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji. Lepsze wyniki edukacyjne uczniów . Zwiększenie konkurencyjności szkoły. Realizowanie przepisów prawa oświatowego w zakresie doradztwa zawodowego.

c) dla środowiska lokalnego:

- Zwiększenie trafności decyzji edukacyjnych uczniów wybierających szkołę średnią. Promocja lokalnych instytucji i zakładów pracy

8. Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. Ewaluacja przeprowadzana jest co roku. Doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie na podstawie ankiety ewaluacyjnej lub rozmowy z uczniami, Radą pedagogiczną, rodzicami uczniów.

Harmonogram działań 2023/2024 Zespół Szkolno – Przedszkolny w Krynicach

L.p.	Zadanie	Planowany termin realizacji	Rodzaj aktywności	Osoba odpowiedzialna
1	Zapoznanie rady pedagogicznej z planem WSDZ na rok szk. 2023/2024	wrzesień	Rada szkoleniowa	Doradca zawodowy
2	Przedstawienie wychowawcom poszczególnych klas propozycji scenariuszy zajęć z orientacji i doradztwa zawodowego.	wrzesień	Indywidualne spotkania koordynatora z wychowawcami celem przedstawienia propozycji scenariuszy zajęć	Doradca zawodowy

3	Wyjazd na „Zawodowy strzał w 10! – wybierz swoją przyszłość”	Według zaplanowanego terminu LSCDN	Spotkania z przedstawicielami różnych szkół i zawodów	Doradca zawodowy, Wychowawcy klas
4	Realizacja zajęć wg scenariuszy	wrzesień/czerwiec		Wychowawcy klas
5	Poznanie zawodów w swojej okolicy	cały rok szkolny	Udział uczniów w wycieczkach organizowanych do różnych instytucji, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów	Wychowawcy klas
6	Diagnozowanie mocnych stron, uzdolnień, potrzeb i predyspozycji uczniów	Cały rok szkolny	Testy preferencji zawodowych	Doradca zawodowy, Wychowawcy klas
7	Prowadzenie indywidualnych i grupowych spotkań z doradztwa zawodowego	Cały rok szkolny	Spotkania, warsztaty	Doradca zawodowy
8	Rozwijanie aktywności i zainteresowań uczniów w ramach SU	cały rok szkolny	Akcje charytatywne, prowadzenie zajęć i zabaw z dziećmi w świetlicy szkolnej	Opiekun SU
9	Organizowanie porad, konsultacji dla uczniów, rodziców, nauczycieli	cały rok szkolny	Według potrzeb	Doradca zawodowy
10	Informacja o założeniach i celach poradnictwa zawodowego, przekazywanie podstawowych informacji dotyczących kształcenia zawodowego	cały rok szkolny	Tablica, strona internetowa szkoły	Doradca zawodowy, Dyrektor/ Wicedyrektor
11	Organizowanie spotkań z	marzec/maj	spotkania	Wychowawcy klas,

	przedstawicielami szkół ponadpodstawowych			Doradca zawodowy
12	E- rekrutacja uczniów	Kwiecień - czerwiec	Administrowanie stroną	Doradca zawodowy, Wychowawca klasy ósmej
13	Ewaluacja dotycząca realizacji WSDZ	czerwiec	ankieta	Doradca zawodowy

Wniosek

Doradztwo ma być „wkomponowane” we wszystkie przedmioty. Nauczyciele poszczególnych przedmiotów na swoich lekcjach powinni realizować zagadnienia związane z doradztwem zawodowym. Uczeń musi wiedzieć, po co się uczy. Trzeba uczniom mówić wyraźnie, po co uczą się konkretnego przedmiotu szkolnego, jak może się on przydać w codziennym życiu oraz w karierze zawodowej. Również po każdej lekcji uczeń powinien mieć świadomość, że kiedyś umiejętności i wiedza wyniesione z tej lekcji przydadzą mu się w życiu, także zawodowym.

Opracował: Zbigniew Perdun